

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
71/2022	Formannskapet	18.10.2022
	Kommunestyret	

Saksbehandler: Hilde Berg Olsen
Hjemmel:

Prøv Rødøy

Bakgrunn

Formannskapet gjorde følgende vedtak i k-sak 085/2021:

Det er satt av kr 500 000 til prosjektet «Prøv Rødøy». Allerede avsatte midler, kr 100 000 i 2020 til et «... in residence»-prosjekt legges til Prøv Rødøy, slik at disse midlene tilsammen utgjør kr 500 000 for 2022. Kommunestyret ber om at formannskapet jobber videre med prosjektet sammen med ny konsulent for samfunn og næring.

Prøv Rødøy er et rekruttering- og tilflyttingsprosjekt med fokus på å tiltrekke fagpersonell til kommunen. Det er fra formannskapet ønsket en utredning til kommunestyret om følgende:

1. Boliger:

- Gratis bolig i ett år
- «Norges billigste husleie»
- Definere hvilke boliger det gjelder
- Hvem tilbudet er myntet på

2. Tilskuddsordning:

- Utrede tilskudd til kjøp av tomt til husbygging eller kjøp av hus
- Utrede gratis tomt i kommunale boligfelt og evt tilskudd til de som kjøper tomt utenfor boligfelt/der det ikke er boligfelt
- Vilkår; bygge innen x år / må bo x antall år i huset – ellers må tilskuddet tilbakebetales

3. Barnehage:

- Gratis barnehage i ett år
- «Norges billigste barnehage»
- Hvem skal få tilbud?

4. Egen nettside for Prøv Rødøy

5. Forventet effekt av et slikt prosjekt?

- Hva en ny innbygger tilfører
- Kostnadsoverslag – boliger
- Kostnadsoverslag – barnehage
- Kostnadsoverslag – tilskuddsordning

6. Velkomstpakke

Etter presentasjon for formannskapet 19.09.2022 ble utredningen spisset ytterligere, med fokus på småbarnsfamilier, sykepleiere og lærere i kortsiktig og langsiktig perspektiv.

Vurdering

Det ble gjennomført en litteraturstudie, og vurderinger i saken baseres på litteratur, konferanse og erfaringer fra andre kommuner. Saken starter med et langsiktig perspektiv, fortsetter med et

kortsiktig perspektiv, og tar for seg gratis og billig bolig, tilskuddsordninger og gratis barnehage for alle i kommunen.

Langsiktig perspektiv

Bolig

Flere kommuner har tilbudt gratis bolig for å øke tilflyttere, men bare gratis bolig sammen med jobb har hatt god effekt. For å øke rekruttering i et langsiktig perspektiv, kan kommunen tilby en trappeordning for bolig, der kommunen subsidierer bolig for en gitt periode. En mulighet er at kommunen dekker bolig det første året, og gradvis reduserer beløpet kommunen subsidierer. En annen mulighet er trappeordning for billig bolig, der leietaker starter med gratis eller billig bolig, og gradvis betaler mer.

Bolystrappporten viser til tidligere forskning der bolig alene ikke fører til tilflytning, men har god effekt for å holde folk i kommunen. Et vilkår for deltakelse kan være at leietakere må melde flytting til Rødøy kommune.

Tilskuddsordninger

Forskning viser at boligtiltak ikke fører til flytting til kommunen, og det er derfor usikkert om tilskuddsordninger til kjøp/bygging av bolig treffer målgruppen for rekruttering og tilflytting. Mange kommuner har tilbudt gratis tomt for å øke tilflytting, uten ønsket resultat. Tilskuddsordninger kan være løsningen, om kommunen vil at flere skal kjøpe/bygge boliger, men det er vist at slike tilskudd er mest relevant for flytting innad i kommunen. Observasjoner fra andre kommuner viser at folk bygger bolig først etter å ha bodd i området en stund. Tilskuddsordninger til kjøp av bolig kan være aktuelt for tilflyttere som vil etablere seg.

Støtteordningene kan tilbys alle med betingelsen at de bygger innen 5 år, melder flytting til Rødøy og blir boende i 5 år.

Gratis/billig barnehage for alle

Gratis barnehage vært suksessfullt i Nesseby kommune i Finnmark. De har gratis barnehage, med unntak av kost, og opplevde fra 2008 til 2016 at tilflytning og barnetall økte. Gratis barnehage kom i tillegg til gratis tomter, nedskrivning av studielån, mindre skatt, mer barnetrygd, fritak for elektriske avgifter og gode husbankbetingelser. Hva som har hatt innvirkning på høyere befolkningstall er usikkert, men gratis barnehage kan ha vært et trekkmoment.

Hjelmeland kommune er bekymret for at penger for barnehage ikke erstattes, og at det resulterer i færre ansatte og dårligere barnehage. Fedje kommune hadde liten effekt på barn i barnehagen etter at de innførte gratis barnehage. Bø i Vesterålen har halv pris på barnehage og gir penger for fødte barn i kommunen. Ordfører i Bø anbefalte under «Debattfest i Stormen» (14.09.2022) tiltak som halv pris på barnehage, 50 000 til fødte i kommunen og gratis trening til barn og unge. Ordføreren sa også at tidligere tiltak ikke har vært gode nok, og at Bø vurderer redusert inntektsskatt/pensjonsskatt.

Det er uvisst hvor overførbare erfaringene er til Rødøy, eller hva som hadde skjedd om prosjektene med gratis eller billigere barnehage ikke ble gjennomført. Et eksempel er at høye barnehagepriser kan dytte innbyggere til å flytte. Kommunene nevnt er kystkommuner i distriktene over hele landet, men med ulike forutsetninger og befolkning. Rødøy skiller seg ut med desentralisert struktur, flere barnehager, og avhengighet av hurtigbåt/ferge i kommunen, men også for å komme seg til/fra kommunen.

Basert på erfaringene, viser ikke gratis barnehage å ha stor effekt for rekruttering av nye innbyggere til regionen, men kan bremse fraflytting.

Rekruttering av fagpersonell

Det er mange kommuner som trenger lærere og sykepleiere, derfor bør Rødøy skille seg ut i konkurransen om arbeidskraft. For rekruttering av lærere og sykepleiere bør kommunen vise at arbeidsplassene har godt arbeidsmiljø og arbeidsbetingelser, trivsel og fokus på faglig kompetanse. Videre diskuteres hva som kan være viktig å fokusere på for å bli attraktiv for målgruppen.

Sykepleier

Sykepleiere er opptatt av gode læringsmuligheter, og arbeidsvilkår. De rapporterer også at arbeidsmiljø og lønn er viktig for om de blir i jobben. Rapporten «*Hvordan rekruttere nyutdannede sykepleiere*» trekker fram følgende punkter:

- Full stilling, gjerne todelt turnus
- Lønnsledende
- Godt arbeidsmiljø – kollegastøtte og inkludering
- Balanse mellom krav i jobben og mulighet for kontroll over egen arbeidssituasjon
- Anerkjennelse for jobben man gjør
- Rettferdig og støttende lederskap

Lærer

Flere studier finner det hensiktsmessig for rekruttering av lærere å tilby høyere lønn, men det er usikkert hvordan dette utvikler seg. I Oslo i 2009 ble det vedtatt 5% høyere lønn og mulighet for mentorordning eller å studere for å kvalifisere seg til lærer. Dette førte til økt andel lærere med mastergrad. Torberg Falch sin studie på norske lærere, «*Wages and recruitment: Evidence from external wage changes*», fant 30% økt rekruttering om man økte lønnen med 10%, med størst effekt for yngre lærere. Økt lønn eller bonus har vært vellykket for rekruttering, men studier viser mobilitet mellom distriktene og i noen tilfeller kortvarig effekt. Det poengteres i Kunnskapscenteret for utdanning sin rapport «*Å rekruttere og beholde lærere i barnehage og skole – et kunnskapsgrunnlag*» at økonomiske insentiver kan føre til rekruttering, men ikke nødvendigvis at lærerne blir i skolene. Økt lønn kompenserer ikke for dårlige arbeidsbetingelser, ledelse eller miljø. Rapporten viser til hva som gjør at lærere blir i jobben:

- Godt arbeidsmiljø
- God kommunikasjon og støtte fra ledelse
- Godt kollegaskap
- Opplevelse av mestring

Småbarnsfamilier

I rekrutteringen av familier kan kommunen vise til arbeidsmuligheter, både kommunalt og privat. For rekruttering av lærere eller sykepleiere som har etablert familie, kan kommunen fremme arbeidsmulighetene for partner, og fritidsaktiviteter for barn. Andre kommuner legger til rette for kontorplasser for de som har jobb med i flyttelasset. Fokus kan settes på et godt liv og gode overganger mellom barnehage, grunnskole og videregående skole, arrangementer der barn i kommunen blir kjent med hverandre, og felles kultur- og idrettsaktiviteter.

Velkomst i et langsiktig perspektiv

En pakkeordning for småbarnsfamilier, lærere og sykepleiere kan inneholde gratis/billig barnehage og trappevis subsidiert bolig mot at arbeidstakerne blir en viss periode. For å gjøre flyttingen enklere, kan nyttig informasjon samles på ett sted. Eksempler:

- Vanlige møteplasser og fritidsaktiviteter, og hvor man kan melde seg på
- Nyttige Facebook-grupper i kommunen
- Informasjon om avfallshåndtering
- Gode turstier og hvor man kan kjøpe klippekort
- Hvor man kan kjøpe medlemskap til treningssenter

- Generelt om rutetider for ferge, båt og buss, og hvor man kan finne rutetider og kjøpe billett (vise til ReisNordland)

Å ta imot nye med en onboardingprosessen anbefales. Onboardingprosessen er en plan som går fra kontraktsignering til noen måneder etter ansettelse, med fokus på opplæring, progresjon og hvordan den nye tas imot. Noen bedrifter har mikrokurs før første arbeidsdag, og sender e-post med velkomstbrev og generell informasjon i god tid. Onboarding poengteres som viktig i flere studier og konferanser.

Kortsiktig perspektiv

Med kortsiktig perspektiv menes en begrenset periode, for eksempel en praksisperiode eller sommerjobb. Ved å fokusere på rekruttering i et kortsiktig perspektiv kan studentene prøve Rødøy under utdanning.

Gratis og møblert bolig

Studenter betaler ofte husleie, og ekstra leiepriser i Rødøy blir et hinder. I et kortvarig perspektiv kan utleie av gratis eller billig møblert bolig gjøre det lettere å trekke studenter. Gratis møblert bolig kan være et supplerende gode ettersom tidligere observasjoner har vist at gratis bolig alene er lite hensiktsmessig som tiltrekkingmoment. I et kortsiktig perspektiv vil praksis og sommerjobb i hovedsak sørge for rekruttering, men gratis/billig bolig vil gi en lavere terskel for å prøve Rødøy.

Gratis/billig barnehage

Gratis eller billig barnehage kan fjerne barrierer som hindrer studenter med barn i å prøve Rødøy, og kommunen kan nå flere studenter som kan prøve kommunen under praksis eller sommerjobb.

Rekruttering av studenter

For å tiltrekke studenter bør kommunen være synlig der studentene er, for eksempel på campus eller karrieredager. Det er viktig å vise mulighetene i Rødøy og interesse i studentene. I rekruttering bør kommunen få frem hvordan Rødøy skiller seg fra andre kommuner, og hva Rødøy kan tilby, for eksempel av faglig læring, god veiledning, utvikling og arbeidsmiljø. Dersom Rødøy kan tilby et spesielt godt praksisopplegg, kan dette føre til god omtale mellom studenter og av universiteter, som kan føre til mer interesse for kommunen.

Sykepleiestudenter

Rapporten «*Hvordan rekruttere nyutdannede sykepleiere? – praksis i studiet viser vei*» fant at sykepleiestudentene ofte bestemmer seg for arbeidsgiver under praksisperiodene. Rapporten viser at praksisperioden er avgjørende, og et godt praksisopplegg kan derfor bidra til å rekruttere sykepleiestudenter til Rødøy kommune. Sykepleierstudenter vektlegger:

- Arbeidsmiljø, arbeidsfellesskap og å jobbe i team
- Faglig variasjon, utfordringer og mulighet for faglig videreutvikling
- Godt opplegg, struktur og trappevis mer ansvar
- Synlig etisk bevissthet hos lederne og arbeidsplassen

Rapportens oppfølgingsintervju viste at studentene opplever mest læring i praksis. Studien poengterer viktigheten av å være en synlig representant før praksisperioden, og at studentene kan stille spørsmål. Studentene som har mest interesse for å jobbe i kommunene har fokus på samhandling med pasienten og å skape en terapeutisk relasjon til pasientene, og de som liker ansvar og variert arbeid. Dette kan man søke etter i rekrutteringen.

Lærerstudenter

Lærerstudenter er opptatt av god lønn, positivt arbeidsmiljø og faglige interesser. Rapporten «*Å rekruttere og beholde lærere i barnehage og skole – et kunnskapsgrunnlag*» viser til at nyutdannede

opplever mentorordninger positivt, men uten bevis for at ordningene hindrer fraflytting. Faktorer som kan føre til rekruttering er:

- Lønn
- Jobbsikkerhet
- Jobbfleksibilitet
- Gode arbeidsforhold

Hvordan man tar imot nye er viktig. Nyutdannedes vurderinger av et veiledningsprogram, viser mer positive vurderinger av sitt første år i jobb, og positive erfaringer med veiledningen. Det er mindre enighet om ordningen bidrar til rekruttering.

Rekrutteringspakke for kortsiktig perspektiv

Kommunen kan tilby gratis bolig for sommerjobb og praksisplasser for studenter i de periodene de er i Rødøy. Kommunen kan tilby med en avtale der studenter garanteres praksisplass og sommerjobb i kommunen, mot at de blir i kommunen en viss periode etter endt studie. Det er viktig å legge til rette for studentene som kommer i forbindelse med praksisperioder, og gjøre det enkelt for dem, slik at de trives og kommer tilbake.

For å rekruttere studenter kan kommunen stille på studiesteder og vise engasjement. Å tilby gode praksisplasser, og vise til turmulighetene i Rødøy kan gjøre Rødøy spennende for studentene.

Rekruttering generelt

Nettside for Prøv Rødøy

Kommunen kan samle informasjon, muligheter og arbeidsplasser på en nettside som gjør det enkelt å se mulighetene i kommunen. Nettsiden kan brukes til rekruttering og av befolkningen for å ha oversikt over kommunens tilbud og det som skjer i kommunen. Rapporten «*Tilflytting for enhver pris? – en studie av tilflyttingsarbeid i norske distriktskommuner*» viser at det kan være effektivt å sørge for at tilflytterne har forutsetninger for å orientere seg etter egne behov, og at de selv kan nå tjenester og arbeid. Nettsiden kan være del av et omdømmearbeid, som kan skape tilhørighet også blant dem som bor i kommunen.

Introduksjonskort

Distriktscenterets rapport *Bolyst* poengterer at tiltak for rekruttering bør vedtas med tanke på potensielle videreflyttere. Videreflyttere bor i kommunen, men har ikke bestemt seg for å bli. Studien viser til at stedstilknytning og -tilhørighet er nødvendig for at folk skal bli. Flere studier viser at jobb og vakker natur ikke er tilstrekkelig for bosettelse, og at mennesker og sosialt miljø er avgjørende. Kultur og fritid er møteplasser for å bli kjent med lokale. Uten emosjonell tilknytning eller opplevd positiv verdi av et sted, er det mindre sannsynlig at tilflyttere engasjeres i samfunnet. Folk påvirkes til å bli gjennom stedsbaserte erfaringer. En mulig løsning er et verdikort fra kommunen som oppfordrer tilflyttede til å oppleve kommunen, og som kan brukes på lokale mat- og overnattingsopplevelser. Opplevelser, erfaringer og minner er viktige for hvordan man opplever et sted som fremtidig bosted.

Oppsummering

Rekruttering i et langsiktig perspektiv kan fokusere på en trappeordning med gratis/subsidiert bolig. Gratis barnehage og tilskuddsordninger for tomt, hus og bygging er mest relevant for de som allerede bor i kommunen, og er ikke vist å ha effekt for rekruttering. Å vise frem fritidsaktiviteter for familien og arbeidsmuligheter for partner og kan gjøre det enklere for potensielle tilflyttere å flytte.

Rekruttering i et kortsiktig perspektiv kan fokusere på unge uten familie, for eksempel studenter. Kommunen kan vise til relevant sommerjobb og praksisplasser, med gratis eller billig bolig. Fordi det

er et kortsiktig perspektiv, får studentene besøke regionen og prøve Rødøy. For å nå ut til studentene bør kommunen være til stede i de miljøene de ønsker å rekruttere fra, for eksempel karrieredager og på campus.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Rammetilskudd

Rammetilskuddet for Rødøy kommune for oktober 2022 var totalt 7 836 382kr.

Rammeinntekter per innbygger avhenger av aldersgruppen, men basistilskuddet for en innbygger uavhengig av alder i 2022 er 26 134kr.

Barnehage

Samlet kostpenger for alle barnehagene i Rødøy kommune kom i oktober 2022 på 21 389, og foreldrebetalingen kom på 116 693. De nyeste tallene er utgangspunktet for videre regning.

- Samlet foreldrebetaling for ett år: 1 400 315kr
- Samlet kostpenger for ett år: 256 668kr
- Sum samlet foreldrebetaling og kostpenger for ett år: 1 656 984kr.

Bolig

De ledige boligene er en blanding av enebolig, sokkelleilighet, leilighet, omsorgsbolig og gjennomgangsboliger. Hvilke boliger som er relevant kommer an på om de skal brukes på kort eller lang sikt, og hvor leieboerne skal jobbe. Tabell 1 viser en oversikt over ledige boliger, hvor de er plassert, hvilken type bolig det er og leiepris per måned.

Hvor	Hva	Pris per måned	Antall
Storseløy	Hybel	5946	1
	Enebolig	6458	1
Øresvik	Enebolig	7001	1
Jektvik	Sokkelleilighet	6356	1
	Leilighet	8144	2
Gjerøy	Sokkelleilighet	6154	1
	Leilighet	8034	1
	Delt leilighet	8144	2
Tjongsfjorden	Leilighet	4200 6978 8630	3
	Todelt bolig	8435	1
Rødøy	Leilighet	6012	1
	Hybel	4649 x3 6185	4
Sum ledige boliger			19

Tabell 1: Oversikt over ledige boliger, sted og pris og antall

Kortsiktig perspektiv

Gratis bolig i kortsiktig perspektiv kan være hybel/sokkelleiligheter eller leiligheter og eneboliger. Tabell 2 viser utregning for gratis leie av hybel og sokkelleilighet, og deretter for alle ledige kommunale boliger i kommunen. Det er regnet kostnader for billigste bolig, gjennomsnittet og dyreste bolig for 3, 6, 9 og 12 måneder. Tabell 3 viser samme utregning, men der kommunen subsidierer halv leie (50%).

Kortsiktig bolig	Pris pr. mnd	3	6	9	12
Billigste hybel/sokkelleilighet	4 649,00	13 947,00	27 894,00	41 841,00	55 788,00
Gjennomsnitt	5 541,43	16 624,29	33 248,57	49 872,86	66 497,14
Dyreste hybel/sokkelleilighet	6 356,00	19 068,00	38 136,00	57 204,00	76 272,00
Billigste alle boliger	4 200,00	12 600,00	25 200,00	37 800,00	50 400,00
Gjennomsnitt	6 519,18	19 557,53	39 115,06	58 672,59	78 230,12
Dyreste alle boliger	8 630,00	25 890,00	51 780,00	77 670,00	103 560,00

Tabell 2: Gratis bolig for hybel/sokkelleilighet og for alle ledige kommunale boliger i kortsiktig perspektiv.

Å tilby gratis hybel/sokkelleilighet for 3 måneder ligger mellom omtrent 14 000kr og 19 000kr avhengig av hvilken hybel/sokkelleilighet. Gratis hybel/sokkelleilighet for ett år, koster mellom omtrent 56 000kr og 77 000kr avhengig av hybel/sokkelleilighet.

Å tilby gratis bolig (alle ledige boliger) for tre måneder koster mellom omtrent 12 000kr og 26 000kr. Å tilby gratis bolig (alle ledige boliger) for opptil ett år, vil koste mellom omtrent 50 000kr og 104 000kr avhengig av hvilken bolig som benyttes.

Om kommunen betaler 50% av boligen, koster det for kommunen:

Kortsiktig bolig	Pris pr. mnd	3	6	9	12
Billigste hybel/sokkelleilighet	2 324,50	6 973,50	13 947,00	20 920,50	27 894,00
Gjennomsnitt	2 770,71	8 312,14	16 624,29	24 936,43	33 248,57
Dyreste hybel/sokkelleilighet	3 178,00	9 534,00	19 068,00	28 602,00	38 136,00
Billigste alle boliger	2 100,00	6 300,00	12 600,00	18 900,00	25 200,00
Gjennomsnitt	3 259,59	9 778,76	19 557,53	29 336,29	39 115,06
Dyreste alle boliger	4 315,00	12 945,00	25 890,00	38 835,00	51 780,00

Tabell 3: Kommunen subsidierer 50% av leien for hybel/sokkelleilighet og for alle ledige kommunale boliger i kortsiktig perspektiv.

Å tilby 50% subsidiert hybel/sokkelleilighet for tre måneder koster for kommunen mellom omtrent 7000kr og 10 000kr, og mellom omtrent 28 000kr og 38 000kr for ett år avhengig av hvilken hybel/sokkelleilighet som benyttes.

Å tilby 50% subsidiert bolig (alle ledige boliger) for tre måneder, koster for kommunen mellom omtrent 6000kr og 13 000kr, og for ett år koster mellom omtrent 25 000kr og 52 000kr, avhengig av bolig.

Langsiktig perspektiv

For det lengre perspektivet er det gjort utregninger for enebolig og leilighet, med billigste, dyreste og gjennomsnittsverdi av boligene. Trappeordningene er et treårig perspektiv der kommunen gradvis dekker mindre av boligen. Under er det regnet to eksempler på ulike trappeordninger, trappeordning A (100%-60%-20%) og trappeordning B (75%-50%-25%), der prosenten er andelen subsidiert av kommunen. Altså, kommunen subsidierer trappevis mindre per år. Etter trappeordningen, betaler leieboerne full leie selv.

Til venstre i tabell 4 er kostnader for én måned, og til høyere er årlige kostnader. Tallene viser hva trappeordningen vil koste for kommunen.

Langsiktig bolig	Per mnd			Årlig			Sum
	100 %	60 %	20 %	100 %	60 %	20 %	
Andel kommune betaler	100 %	60 %	20 %	100 %	60 %	20 %	
År	1	2	3	1	2	3	
Billigste leilighet	4 200,00	2 520,00	840,00	50 400,00	30 240,00	10 080,00	90 720,00
Gjennomsnitt	7 203,60	4 322,16	1 440,72	86 443,20	51 865,92	17 288,64	155 597,76
Dyreste leilighet	8 630,00	5 178,00	1 726,00	103 560,00	62 136,00	20 712,00	186 408,00
	75 %	50 %	25 %	75 %	50 %	25 %	
År	1	2	3	1	2	3	
Billigste leilighet (4200kr)	3 150,00	1 575,00	787,50	37 800,00	18 900,00	9 450,00	66 150,00
Gjennomsnitt (7293,60kr)	5 402,70	2 701,35	1 350,68	64 832,40	32 416,20	16 208,10	113 456,70
Dyreste leilighet (8630kr)	6 472,50	3 236,25	1 618,13	77 670,00	38 835,00	19 417,50	135 922,50

Tabell 4: Trappeordning for billig bolig i langsiktig perspektiv.

Trappeordning A viser kommunens kostnad ved å leie ut én bolig, der Rødøy kommune betaler 100% av leie i år 1, 60% av leie i år 2 og 20% av leie i år 3. Trappeordning A synker med 40% i to år, og avslutter med 20%. Det betyr at leieboerne opplever en mindre økning i leie i enden av ordningen. Trappeordning A vil koste kommunen mellom omtrent 91 000kr og 187 000kr for tre år, avhengig av hvilke boliger.

Trappeordning B viser kommunens kostnader når leieboerne gjennom hele ordningen må betale noe leie selv. I år 1, betaler kommunen 75% av leie, i år 2 50% av leie, og i år 3 25% av leie. I trappeordning B betaler leieboerne mer totalt sett, men økningen blir mer gradvis. Basert på trappeordning B, vil kostnadene for kommunen bli mellom omtrent 66 000kr og 136 000kr basert på hvilken bolig som brukes.

Tilskuddsordninger

Kommunen har kommunale tomter til salgs som kan tilbys gratis. En mulig utfordring med tomtene kan være ulikheter i tomteverdiene, for eksempel at tomtene i Jektvik har høyere pris grunnet mer arbeid for å lage tomtene. Noen tomter koster rundt 100 000kr, og andre rundt 400 000kr. Dersom man ikke ønsker å tilby tomter gratis, kan kommunen subsidiere prisen på kommunale tomter, slik at de blir rabatterte. På den måten blir tomtene billigere, og kommunen unngår at en tomt potensielt tildeles flere tilskudd.

Utfordringer knyttet til tilskuddsordninger er at de kan bli prisdrivende, og kan føre til at tomteprisene blir dyrere. Det er nødvendig med eget regelverk om man skal ha tilskuddsordninger. Dette er ikke utredet her.

Totale kostnader

Gratis barnehage for alle, inkludert kostpenger, koster kommunen 1 656 984kr, og uten kostpenger 1 400 316kr basert på innbetalingene for oktober 2022.

De andre av tiltakene avhenger av hvor mange som kommer til Rødøy. For eksempel gratis/billig bolig for studenter. Leiekostnadene avhenger av hvor mange praksisplasser kommunen skal tilby, og hvor mange studenter som kommer til Rødøy. Ved en eventuell avtale om sommerferie og praksis gjennom studieløpet, avhenger kostnader om man skal sette av én bolig gjennom alle tre årene, eller for hver enkelt periode. Ved å sette av boligene for hele perioden, vil de stå tomme den tiden studentene ikke er i Rødøy, og føre til mer kostnader for kommunen. Kostnader knyttet til trappeordningene avhenger også av hvor mange som kommer til Rødøy og benytter seg av dem.

I tabellene under er det regnet fire ulike kombinasjoner av tiltak, med trappeordning B (75%-50%-25%), gratis hybel/sokkelleilighet og gratis barnehage (med og uten kostpenger). Utregningene er gjort med antakelsen at verdiene fremover er like.

I tabell 5, er det regnet ut gratis barnehage (inkludert kostpenger), én trappeordning B (75%-50%-25%) med gjennomsnittskostnader, og én gratis bolig med gjennomsnittskostnad over tre år. I løpet

av det første året blir kostnadene for kommunen 1 788 313kr, og i løpet av de tre årene blir kostnadene 5 283 900kr.

År	1	2	3	Sum
Gratis barnehage (full dekning)	1 656 984,00	1 656 984,00	1 656 984,00	4 970 952,00
Trappeordning B (gjennomsnitt)	64 832,40	32 416,20	16 208,10	113 456,70
Gratis hybel/sokkelleilighet (gjennomsnitt)	66 497,14	66 497,14	66 497,14	199 491,43
Sum	1 788 313,54	1 755 897,34	1 739 689,24	5 283 900,13

Tabell 5: Utrekning for gratis barnehage, gjennomsnittskostnader for trappeordning B og gjennomsnittskostnader for gratis hybel/sokkelleilighet gjennom 3 år.

Tabell 6 viser gratis barnehage med unntak av kostpenger, og én trappeordning B og én gratis hybel/sokkelleilighet med gjennomsnittsverdier. Første år kommer kommunens kostnader på 1 531 645kr, og i løpet av de tre årene, blir kostnadene 4 513 896kr.

År	1	2	3	Sum
Gratis barnehage (foreldrebetaling)	1 400 316,00	1 400 316,00	1 400 316,00	4 200 948,00
Trappeordning B (gjennomsnitt)	64 832,40	32 416,20	16 208,10	113 456,70
Gratis hybel/sokkelleilighet (gjennomsnitt)	66 497,14	66 497,14	66 497,14	199 491,43
Sum	1 531 645,54	1 499 229,34	1 483 021,24	4 513 896,13

Tabell 6: Gratis barnehage (uten kost), gjennomsnittskostnader for trappeordning B og gjennomsnittskostnader for gratis hybel/sokkelleilighet gjennom 3 år.

Tabell 7 viser gratis barnehage inkludert kostpenger og den dyreste boligen for trappeordning B og gratis hybel/sokkelleilighet med den dyreste verdi. Her blir kostnadene for kommunen for ett år 1 810 926kr, og for tre år 5 335 690kr.

År	1	2	3	Sum
Gratis barnehage (full dekning)	1 656 984,00	1 656 984,00	1 656 984,00	4 970 952,00
Trappeordning B (dyreste)	77 670,00	38 835,00	19 417,50	135 922,50
Gratis hybel/sokkelleilighet (dyreste)	76 272,00	76 272,00	76 272,00	228 816,00
Sum	1 810 926,00	1 772 091,00	1 752 673,50	5 335 690,50

Tabell 7: Gratis barnehage med full dekning og de dyreste boligene for trappeordning B og gratis hybel/sokkelleilighet.

Tabell 8 viser gratis barnehage med unntak av kostpenger, og én trappeordning B og én gratis hybel/sokkelleilighet med dyreste alternativ. Kostnadene for kommunen for ett år blir 1 554 258kr og for tre år blir totale kostnader 4 565 868kr.

År	1	2	3	Sum
Gratis barnehage (foreldrebetaling)	1 400 316,00	1 400 316,00	1 400 316,00	4 200 948,00
Trappeordning B (dyreste)	77 670,00	38 835,00	19 417,50	135 922,50
Gratis hybel/sokkelleilighet (dyreste)	76 272,00	76 272,00	76 272,00	228 816,00
Sum	1 554 258,00	1 515 423,00	1 496 005,50	4 565 686,50

Tabell 8: Gratis barnehage uten kost, og dyreste kostnader for trappeordning B og for gratis hybel/sokkelleilighet.

Tabell 9 viser gratis barnehage inkludert kostpenger, og gjennomsnittlige kostnader for trappeordning B og for gratis hybel/sokkelleilighet for 5 boliger med trappeordning og 5 hybler/sokkelleiligheter. Første året koster kommunen 2 313 631kr, og for tre år 6 535 692kr.

År	1	2	3	Sum
Gratis barnehage (foreldrebetaling)	1 656 984,00	1 656 984,00	1 656 984,00	4 970 952,00
Trappeordning B (5stk)	324 162,00	162 081,00	81 040,50	567 283,50
Gratis hybel/sokkelleilighet (5stk)	332 485,71	332 485,71	332 485,71	997 457,14
Sum	2 313 631,71	2 151 550,71	2 070 510,21	6 535 692,64

Tabell 9: Gratis barnehage inkludert kost, og gjennomsnittlig kostnader for trappeordning B og gratis hybel/sokkelleilighet for 5 stykker hver.

Av utregningene ser vi at ordningen gratis barnehage, med og uten kostpenger, koster mest. Selv om det er fem brukere av hver av ordningene (trappeordning, og gratis hybel/sokkelleilighet), utgjør gratis barnehage 76% av kostnadene.

Kommuneplanens samfunnsdel

Saken knyttes mot kommuneplanens samfunnsdel gjennom visjonen å skape det gode liv, og satsningsområdene som gjelder

- Oppvekst - livsmestring og kvalitet
- God helse og omsorg – gjennom hele livet
- Befolkningsutvikling – snu nedgang til vekst

FNs bærekraftsmål

Saken knyttes til bærekraftsmål 2 «God helse og livskvalitet», 4 «god utdanning», 8 «anstendig jobb og økonomisk vekst» og 10 «mindre ulikhet». Tilknytningene er ved at kapasiteten til helsetjenesten økes, ved at flere sykepleiere gjør det mulig å bruke mer tid på én pasient, fag og ansvar fordeles mellom lærere. Lærerne kan derfor ha fokus på i sine fagfelt. Å rekruttere studenter kan lede til mer lærere med relevant fagkompetanse. Både lærere og sykepleiere får mer tid til arbeidet sitt ved at det er flere på jobb. Det kan føre til mindre stress. Økt antall sykepleiere og lærere kan også føre til like skole og helsetilbud på fastland og øyene.

Oppsummering og anbefaling

Kommunen kan dra fordel av å fokusere på unge og nyutdannede, fordi de ofte ikke har stiftet familie eller etablert seg, og derfor lettere kan flytte på seg og prøve Rødøy. Etter studietiden kan de være ivrige etter å oppleve et nytt sted og å komme i jobb, som gjør at de kan være interessert i å prøve Rødøy.

For å øke rekruttering, anbefales det å fokusere på de mindre kostnadskrevende tiltak til å begynne med. Subsidiert husleie, oppfordring til å se regionen ved bruk av verdikort, og at kommunen subsidierer kommunale tomter anbefalt til å begynne. Gratis barnehage er kostnadskrevende og anbefales ikke i denne omgang. Boligtomter må utredes mer, med vurderinger knyttet til det private markedet og derfor anbefales i første omgang subsidierte kommunale tomter.

Rødøy kommune vil for å øke rekruttering prøve følgende tiltak:

- Subsidiert kommunal husleie
- Subsidiert kommunal tomt
- Introduksjonskort

Kommunedirektørens innstilling

Kommunestyret ber om at det arbeides videre med og utredes retningslinjer for subsidiert bolig, verdikort/introduksjonskort og ordninger for subsidierte kommunale tomter.

Kommunestyret vil konkretisere de enkelte tiltak på økonomi i forbindelse med budsjett 2023.

Rødøy kommune, 11.10.2022

Einar Arild Hauge
Kommunedirektør

Hilde Berg Olsen
Konsulent

Bærekraftsmål

<p>3 GOD HELSE OG LIVSKVALITET</p> 	<p><i>Ved å ha flere sykepleiere, kan de bruke mer tid på hver pasient. Flere sykepleiere vil også styrke kapasiteten til helsetjenesten.</i></p>
<p>4 GOD UTDANNING</p> 	<p><i>Ansvarsområder blir fordelt på flere lærere. Lærere kan fokusere og undervise i sine fagfelt. Rekruttering fra universitet fører til flere lærere med lærerutdanning og relevant kompetanse.</i></p>
<p>8 ANSTENDIG ARBEID OG ØKONOMISK VEKST</p> 	<p><i>Flere lærere på jobb leder til mer produktivt arbeid, ved at de kan fokusere på sine fagområder.</i></p>
<p>10 MINDRE ULIKHET</p> 	<p><i>Mindre ulikheter mellom skoler, ved å fylle ledige stillinger.</i></p> <p><i>Sykepleiere kan bruke mer tid på pasientene.</i></p>